

Jaarverslag 2010 vzw Putumayo

I. Algemeen

1. Vzw Putumayo (APB) en Asociación Putumayo Perú (APP)

In 2002 kregen twee Leuvense rechtenstudenten de kans om in het kader van een mensenrechtencommissie kennis te maken met de volkeren aan de Alto Putumayo. Getroffen door de moeilijke situatie van de Kichwa en Secoya besloten ze in België vzw Putumayo (de Asociación Putumayo Bélgica - APB) op te richten, om de initiatieven van deze inheemse volkeren te ondersteunen. Vzw Putumayo werd wettelijk opgericht in april 2004, met ondernemingsnummer 479649360.

In 2004 werd de Peruaanse zusterorganisatie de Asociación Putumayo Perú (APP) opgericht.¹ Sindsdien ondersteunt vzw Putumayo de werking van haar zusterorganisatie, om op die manier de inheemse volkeren van de Putumayo te versterken.

Dit jaarverslag bevat enkel informatie over de werking en activiteiten van vzw Putumayo. Gedetailleerde informatie over de verschillende projecten in het Putumayogebied vindt u terug in het jaarverslag van APP.

2. Visie en missie

In al de activiteiten en projecten van vzw Putumayo en de Asociación Putumayo Perú staat de mening van de inheemse federaties van het Putumayogebied centraal (Organización Indígena Secoya del Perú – OISPE; Federación Indígena Kichwa del Alto Putumayo Inti Runa – FIKAPIR). Daarom genieten vzw Putumayo en APP het vertrouwen en respect van de inheemse volkeren van de Alto Putumayo.

- **Visie**

Volgens de visie van vzw Putumayo hebben inheemse volkeren recht op zelfbeschikking. In het kader van dat recht bepalen zij in vrijheid de prioriteiten voor hun economische, sociale en culturele ontwikkeling en voor het beheer van hun natuurlijke rijkdommen.

- **Missie**

De **missie** van vzw Putumayo is het versterken van de capaciteit en de organisatie van de inheemse volkeren van het Putumayo stroomgebied,

- opdat zij onafhankelijk de prioriteiten van hun gemeenschapsleven en van hun ontwikkeling kunnen bepalen, en
- opdat zij de natuurlijke rijkdommen van hun territoria op een onafhankelijke en duurzame manier kunnen beheren, met het oog op de bescherming van de biodiversiteit van het Putumayo stroomgebied.

Concreet heeft vzw Putumayo twee doelstellingen:

- ondersteuning en versterking van de werking van APP
- sensibilisering in België over de problematiek van de (Peruaanse) Amazone: vzw Putumayo wil het debat rond ontwikkeling en duurzaamheid verrijken met het verhaal en de visie van de Amazonevolkeren.

3. Organigram

Vzw Putumayo bestaat uit een Raad van Bestuur en een Algemene Vergadering. In 2010 was de Raad van Bestuur als volgt samengesteld:

- Ellen Desmet, voorzitter
- Hans Smets, penningmeester
- Carla Stalmans, secretaris

De Algemene Vergadering bestond daarenboven uit de volgende leden:

- Felien De Smedt (zuidvrijwilliger 10/2009-03/2009)
- Sam Hendrickx (zuidvrijwilliger 09/2009-12/2009)
- Heleen Huysentruyt (zuidvrijwilliger 07/2010-12/2010)
- Sarah Kerremans (zuidvrijwilliger 09/2009-01/2010 en zuidcoördinator sinds 04/2010)
- Anke Leflere (zuidvrijwilliger 08/2010-12/2010)
- Jeroen Pittoors (zuidvrijwilliger 02/2009-09/2009)
- Tanguy Vranckx (zuidvrijwilliger 1/2010-07/2010)

De medewerkers van vzw Putumayo werken volledig op vrijwillige basis, zodat de middelen optimaal besteed kunnen worden aan de werking en de projecten in Peru. Alleen de zuidcoördinator ontvangt – gezien haar permanente verblijf en werk in Iquitos (*infra*) – een beperkte vergoeding.

II. Activiteiten 2010

1. Ondersteuning en versterking van APB

Het ondersteunen en versterken van APP gebeurt op verschillende manieren, o.m. door het versterken van de capaciteit van de Peruaanse zusterorganisatie en door fondsenwerving.

Monitoring en evaluatie

APP en APB onderhouden een zeer nauwe band: APP staat in voor de realisatie van de projecten ter plaatse; APB zorgt voor voortdurende monitoring en evaluatie. Door het uitwisselen van ideeën en ervaringen wordt samen gewerkt aan de versterking en professionalisering van de organisatie. APP stuurt een wekelijkse update van de werking en de projecten, en maandelijks gedetailleerde financiële en inhoudelijke verslagen.

Coördinatie Zuid

Sinds april 2010 is er een permanente vertegenwoordiger van vzw Putumayo als zuidcoördinator aanwezig in Iquitos. Sarah Kerremans is juriste, gespecialiseerd in internationaal recht, en werkte in 2009 reeds als vrijwilliger voor vzw

Putumayo in Peru. Samen met de directeur van APP, Sixto Shapiama, staat de zuidcoördinator in voor de implementatie en de opvolging van de projecten, evenals voor de financiële en inhoudelijke verantwoording.

Zuidvrijwilligers

Ook stuurt vzw Putumayo jonge professionelen uit als vrijwilliger, die ten minste gedurende zes maanden meedraaien in de werking van APP. De vrijwilligers staan onder meer in voor de externe communicatie (website, nieuwsbrief), rapportage en het creëren van educatief materiaal. In 2010 werkten Tanguy Vranckx (januari – juli) en Heleen Huysentruyt (juli – december) als zuidvrijwilligers in Iquitos. Daarnaast werkte ook Anke Leflere actief mee in APP van augustus tot december 2010 naast het onderzoek in het kader van haar masterthesis (*infra*).

2. Externe fondsenwerving

Vzw Putumayo zoekt fondsen in België voor de projectvoorstellen, die samen met de Asociacion Putumayo Peru opgesteld worden op basis van de meningen van de inheemse organisaties. Op die manier werd volgende steun verworden:

- **WIZA (de Werkgroep Indianen Zuid-Amerika)** schonk € 5000 voor de realisatie van de activiteiten van de eerste fase van het Integraal Project.
- De **provincie Oost-Vlaanderen** steunde met een projectsubsidie van € 4500 voor een geheel van projecten op het vlak van onderwijs en gezondheid. Dit omvatte workshops inzake gezondheid; de installatie van de Secoya verpleger Tomas Maccanilla in zijn geboortedorp; workshops voor jonge leiders in de stad Iquitos; het selectieproces van nieuwe inheemse studenten, en de eerste cyclus van hun studies in het Technologisch Instituut in El Estrecho.
- Van de **stad Mechelen** werd een subsidie van € 1900 ontvangen voor een reis van vier jonge leiders naar de stad Lima, om er deel te nemen aan een leiderschool georganiseerd door CONACAMI (van 10 tot 20 december 2010).
- De **stad Merelbeke** ondersteunde vzw Putumayo voor de noordwerking, op basis van de gerealiseerde activiteiten, met een bedrag van € 880 euro.

3. Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband met het Sint-Lodewijkcollege

Voor het derde jaar op rij kon Putumayo rekenen op de steun van het **Sint-Lodewijkcollege** te Brugge, dat allerlei activiteiten op touw zette ten voordele van de inheemse volkeren aan de Putumayo. Op het ontbijt op 14 maart 2010 was vzw Putumayo aanwezig met haar informatie- en verkoopsstand. In 2010 liep het driejarig samenwerkingsverband (2008 – 2010) met het Sint-Lodewijkcollege af. Dankzij de steun van het Sint-Lodewijkcollege kon Putumayo zijn werking in Iquitos de voorbije jaren op een meer structurele en professionele manier uitbouwen.

Samenwerking met Parochiale werking Leest

Op 21 maart 2010 werd opnieuw een sobere brunch georganiseerd door de **parochiale werking van Leest** (bij Mechelen), ten voordele van onze projecten. Putumayo was er aanwezig met een informatiestand, met o.a. fotomateriaal en videoprojectie.

Samenwerking met By2.be

Vzw Putumayo heeft een structurele samenwerking met By2.be – Software voor Mensen. Dit bedrijf maakt en host de website van Putumayo en voorziet in ICT-oplossingen bij bepaalde problemen.

Overleg met andere actoren

Vzw Putumayo wil haar netwerk versterken, om expertise uit te wisselen en verdere samenwerkingsverbanden uit te bouwen. In deze context werd overleg gepleegd met onder meer Groenhart, WWF België en Solid International.

4. Eigen activiteiten

De activiteiten van vzw Putumayo bestaan uit een mix van fondsenwervende en sensibiliserende activiteiten.

Eigen initiatieven

De Putumayo-ploeg organiseerde volgende eigen activiteiten:

- Op 22 april vond een gezellige zevende editie plaats van de **Putumayo Quiz VII**, in het Vredeshuis te Gent.
- Op 4 juni organiseerde Heleen Huysentruyt een **Putumayo-benefiet** in Leuven.
- Op 6 november ging de achtste editie van de **Putumayo Quiz** door in de Minus One te Gent, in samenwerking met **Belmundo**, een activiteitenreeks die van 15 oktober tot en met 15 november de wereld naar Gent brengt

Daarnaast verkoopt Putumayo de volgende artikelen: Secoya-juwelen, Secoya-handtassen, Secoya-hangmatten, kalenders, muismatten, en cd's van Putumayo World Music. Putumayo is ook aangesloten bij **Krekelsparen**, een ethische manier om je spaarcenten te beleggen, waarbij een deel van de interest afgestaan kan worden aan Putumayo.

Deelname aan evenementen

- Op 8 mei trok een delegatie van vzw Putumayo door wind en regen naar het Gentse **Kutunka festival** om Putumayo World Music CD's en artisanale Secoya-juwelen te verkopen.
- Op 30 mei liet Karen zich sponsoren om de **20 km van Brussel** te lopen, ten voordele van Putumayo.
- Op zaterdag 24 juli, een stralende zomerdag, was Putumayo voor de tweede keer aanwezig op het **Dunia wereldfeest** op het strand van Oostduinkerke. Naast de klassieke Putumayostand werden ook heerlijke Putumayococktails verkocht.
- Vzw Putumayo wachtte mee op de realisatie van de Millenniumdoelstellingen, tijdens de **Wachtnacht** op 11 september in Gent.
- Op 20 december was de Mechelse afdeling van vzw Putumayo voor de tweede keer aanwezig op de **alternatieve kerstmarkt in Mechelen**.

Voordrachten en gastcolleges

Met het oog op sensibilisering en kennisverspreiding over de Amazone-problematiek, werden de volgende voordrachten en gastcolleges verzorgd:

- Voordracht "Putumayo: visie, werking en projecten", Parochiale werking Leest, Leest, 4 maart 2010
- Gastcollege "Between law and anthropology: a case-study of the Airo Paj in the Peruvian Amazon", in het vak Anthropology of Law van Prof. Dr. Marie-Claire Foblets, K.U.Leuven, 17 maart 2010
- Gastcollege "The Airo Paj, nature conservation and the impact of transnational processes" in het vak Anthropology of Latin America. From Colonization to Globalization van Prof. Dr. Christiane Stallaert, K.U.Leuven, 3 maart 2010
- Voordracht "Ontwikkeling(ssamenwerking) aan de Putumayorivier", Algemene Informatiecyclus BTC, 9 oktober 2010

Studies en publicaties

In februari 2010 verdedigde Ellen Desmet haar doctoraal proefschrift inzake de rechten van inheemse volkeren en lokale gemeenschappen in de context van natuurbeschermingsinitiatieven, getiteld "The Twin of Green. The Rights of Indigenous Peoples and Local Communities Entwined with Nature Conservation".² Hierin werd de nationale wetgeving

¹ Zie ook Ellen Desmet, *Indigenous Rights Entwined with Nature Conservation*, Cambridge, Intersentia, 2011 (te verschijnen).

van Peru en de case van de Zona Reservada de Güeppí uitgebreid bestudeerd. Deze studie biedt een stevige basis voor de verdere uitbouw van de projecten van vzw Putumayo en APP.

In maart 2010 werd het artikel "Avatar in de Peruaans Amazone" van Sarah Kerremans gepubliceerd op de website van MO*. Hierin werd betoogd dat de bedreigingen voor de inheemse volkeren in de Peruaanse Amazone vaak grootser zijn dan die voor het blauwe Na'vi volkje op de fictieve planeet Pandora.

In de tweede helft van 2010 verrichtte Anke Leflere onderzoek voor haar Masterthesis "Connected through water – The meaning of water for Amazonian peoples and the influence of contamination," met Prof. Dr. Christiane Stallaert als promotor, neer te leggen in 2011 ter behaling van de graad van Master in Cultures and Development Studies.

5. Communicatie

Vzw Putumayo hecht veel belang aan een open en duidelijke communicatie, en dit via diverse kanalen, waaronder de website (beschikbaar in drie talen: Nederlands, Spaans en Engels), de nieuwsbrief, de blog, en Facebook.

6. Financieel overzicht

VOOR HET BOEKJAAR 2010 (bedragen in EUR):

UITGAVEN	BEDRAG	ONTVANGSTEN	BEDRAG
Goederen en diensten	18.446,00	Lidgeld	0,00
Bezoldigingen	0,00	Schenkeningen en legaten	33.266,28
Diensten en diverse goederen	1.514,07	Subsidies	6.463,00
Andere uitgaven	181,50	Andere ontvangsten	2.645,45
Totaal uitgaven	20.141,57	Totaal ontvangsten	42.374,73

7. Vooruitzichten 2011

In 2011 wil vzw Putumayo verdergaan op de ingeslagen weg om de inheemse volkeren van het Putumayostroomgebied te ondersteunen via de versterking van haar zusterorganisatie APP. Daartoe wordt met APP gewerkt aan het uitbouwen van een meerjarenproject dat een traject van versterking van de inheemse organisaties en drie specifieke doelgroepen (verkozen leiders, vrouwen en jongeren) inhoudt. Vzw Putumayo wil verder inzetten op fondsenwerving, sensibilisering en communicatie in België.

8. Contact

Zetel: Gaversesteenweg 179,9820 Merelbeke

Secretariaat: Heidestraat 54, 9050 Gentbrugge

Lokale afdeling: Auwegemstraat 18, 2800 Mechelen

0032 477 321382

in België: putumayo_belgie@hotmail.com

in Peru: putumayosur_coordinador@hotmail.com